

Skolhuvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Kvalitetsrapport läsåret 2017/2018

inför beslut i BUN 2018-09-13

Innehållsförteckning

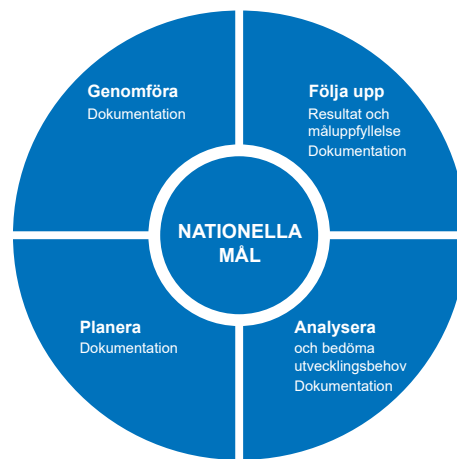
Systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå	3
Systematiskt kvalitetsarbete inom Barn- och utbildningsnämnden i Timrå kommun	3
Redovisning verksamhet	4
Förskola	4
Annan pedagogisk verksamhet	6
Fritidshem	6
Förskoleklass	7
Grundsärskola	8
Grundskola	10
Timrå gymnasium	14
Vuxenutbildning	16
Modersmålsundervisning	17
Timrå kulturskola	18
Kost och måltider	18
Analys och slutsatser	19
Förskola	19
Fritidshem	19
Förskoleklass	20
Grundsärskola	20
Grundskola	20
Timrå gymnasium	21
Vuxenutbildningen	21
Förutsättningar	21
Budget	21
IT inom förvaltningen	22
Lokaler/lärmiljö	22
Behörighet och kompetensförsörjning	23
Uppföljning på huvudmannanivå av övriga områden	23
Åtgärder mot kränkande behandling	23
Frånvaro	24
Det systematiska arbetsmiljöarbetet	24
Årlig uppföljning av SAM	25
Medarbetarenkäten	25
Ett välskött skolsystem	26
Arbetet med processer	26
Aktiviteter	27
Uppdrag förvaltningsledning	27
Projekt	27
Uppdrag skolledare	27
Uppdrag stödverksamhet	27
Bilagor	
Bilaga 1: Mall för uppföljning	
Bilaga 2: Sammanställning av enhetens bedömning av centrala mål	
Bilaga 3: Medarbetarenkät, jämförelse 12 och 17	

Systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannnivå

Ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete kan för olika organisationer innebära olika saker. För huvudmän inom skolan i Sverige innebär detta framför allt att vi ser till att vi uppfyller de lagkrav som finns, och att vi säkerställer att vi fullgör de uppdrag vi är ålagda att göra.

Enligt skollagen ska det systematiska kvalitetsarbetet inriktas mot att uppfylla de nationella målen för utbildningen. Kravet innebär att huvudmän, förskole- och skolenheter systematiskt och kontinuerligt ska följa upp verksamheten, analysera resultaten i förhållande till de nationella målen och utifrån det planera och utveckla utbildningen.

Vidare innebär ett systematiskt kvalitetsarbete att en organisations verksamhet uppmärksammas på ett sådant sätt att olika missförhållanden kan synliggöras. Detta är av stor vikt inte bara utifrån de lagkrav som finns, utan även ur en bredare organisatorisk synpunkt.

Systematiskt kvalitetsarbete inom Barn- och utbildningsnämnden i Timrå kommun

Eftersom en organisation utgörs av människor, så är det systematiska kvalitetsarbetet ett viktigt verktyg för att fastställa att vårt gemensamma arbete även bidrar till ett välmående, såväl organisatoriskt som individuellt. Att vi lever upp till lagkrav har på det viset inget egenvärde, utan båda perspektiven behöver bibehållas. På så vis kan vi även arbeta för att erbjuda den livskvalitet som bland annat nämns i Timrå kommuns vision.

En central komponent i det systematiska kvalitetsarbetet inom Barn- och utbildningsförvaltningen i Timrå är det dokument som ligger till grund för uppföljning av verksamheterna (se bilaga 1). Detta dokument utgår från de centrala målen, och har hänvisningar till de lagrum respektive verksamhet har att förhålla sig till.

Dokumentet ligger till grund för de dialoger som genomförs varje termin, där respektive skolledare redogör för sitt systematiska kvalitetsarbete, och är i sin form en kvalitativ uppföljning. Inför dialogerna har förvaltningsledning tillsammans med kvalitets- och verksamhetscontroller tagit del av underlag i form av enkäter och kunskapsresultat.

Varje enhets dokument för uppföljning har samlats in för att sedan sammanställas i en aggregerad form där likheter såväl som olikheter har synliggjorts inom verksamhetsområdena. Denna aggregerade sammanställning har sedan legat till grund för diskussioner och den analys som gjorts.

Redovisning verksamhet

Förskola

Normer och värden

Förskolecheferna uppger att de via sin enhets utvärdering kan se att verksamheten dagligen och på många olika sätt arbetar mot målen. Vilket även enkäten till vårdnadshavare bekräftar. 97 % av vårdnadshavarna anser att det stämmer att barnen trivs på förskolan i relation till 0,8 % som anger att det inte stämmer alls. På påståendet ”jag upplever att förskolepersonalen arbetar för att barnen ska utveckla respekt för varandra” anger 61 % att det stämmer helt och hållet och 30 % anger att det stämmer ganska bra. På påståendet ”jag upplever att det är tydligt att kränkande behandling inte accepteras på förskolan” är det en liknande procentfördelning. Anmärkningsvärt är att 15 % av föräldrarna svarar att de inte vet. Vi tolkar det som att informationen till vårdnadshavare kan förbättras.

Förskolecheferna uppger att arbetet med målområdet behöver systematiseras och dokumenteras på ett tydligare sätt. Då kommer resultat bättre att kunna jämföras över tid mellan avdelningar och enheter. Alla enheter har under året arbetat fram en ny plan mot kränkande behandling. Lisa-systemet används för att anmäla kränkningar, tillbud och skador.

Kunskap, utveckling och lärande

Alla enheter uppger att de planerar sin verksamhet utifrån läroplanens mål, så att omvårdnad, omsorg och lärande bildar en helhet. Vilket även enkäten till vårdnadshavarna bekräftar. Här svarar 92% av vårdnadshavarna att de upplever att förskolan ger deras barn en bra balans av aktivitet och vila under dagen samt att 91% upplever att barnet lär sig mycket. Då utvärderingar och analys till stor del bygger på personalens upplevelse och känsla av resultat och inte pedagogisk dokumentation ser vi ett stort behov av fortsatt arbete med att tydliggöra undervisningsprocessen med tillhörande dokumentation via anpassade IT-system.

Utifrån fjolårets utvärdering och analys har ett 40-tal personer deltagit i läsliftet. Insatsen har resulterat i en reell kompetenshöjning hos personalen, vilket enligt förskolecheferna påverkat kvaliteten inom målområdena språk och kommunikation positivt och har bland annat resulterat i förändrade lärmiljöer och arbetssätt.

Alla förskolechefer uppger att den pedagogiska dokumentationen behöver förenklas och förbättras för att säkerställa att det systematiska kvalitetsarbetet på enheten bygger på ett mer faktabaserat underlag för analys. Alla pedagoger har därför under våren deltagit i en inspirationsdag i pedagogisk dokumentation. Varje enhet kommer att arbeta vidare med att utveckla den pedagogiska dokumentationen under nästa läsår.

I linje med arbetet att ta fram och etablera en gemensam plattform för ledning och styrning av förskolan i Timrå ingår det att tydliggöra de olika roller och ansvar som anges i läroplanens riktlinjer i form av positioner. Förskolecheferna anser att detta på ett bättre sätt kommer att säkerställa verksamhetens kvalitet.

Ansvar och inflytande

Förskolornas utvärderingar visar att barnen utifrån ålder och mognad tränas i inflytande och ansvar i

vardagliga händelser som rutiner, fri lek och till viss del i undervisningen. Via enkäten kan man utläsa att vårdnadshavarna upplever en lägre nöjdhet inom detta område. Endast 25% anser att det stämmer helt och hållet att barnen får vara med och bestämma om hur det ska vara på förskolan, 36% säger att det stämmer ganska bra, men 36% säger att de inte vet. Vi tolkar detta som att verksamheten behöver förbättra informationen till vårdnadshavarna.

Förskolecheferna anser att personalens medvetenhet om läroplanens mål behöver ökas och då främst inom demokratiområdet så att verksamheten planeras och genomförs inom alla målområden. Förskolecheferna uppger att personalen generellt är lyhörda för barns tankar och åsikter men att det finns skillnader i pedagogers bemötande och förhållningsätt. Detta kommer att kunna förbättras bland annat genom de processer och positionsbeskrivningar som kommer att uttryckas i enheternas plattform för ledning och styrning.

Samverkan mellan förskola och hem

Alla enheter uppger att de har arbetssätt och rutiner som skapar goda förutsättningar för ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Vilket också föräldraenkäten visar genom att 85% av vårdnadshavarna anger att det stämmer att de får fortlöpande information om deras barns tillvaro på förskolan samt att 91% anger att det stämmer att förskolan tar hänsyn till den information som vårdnadshavarna förmedlar om sitt barn. Även inom detta område anger förskolecheferna ett behov av att förskollärarens roll och ansvar behöver förtydligas så att riktlinjerna i läroplanen blir kända och kan följas.

Övergång och samverkan

Under läsåret har en gemensam överlämnandeprocess arbetats fram mellan förskola och förskoleklass. Processen uppges ge bra förutsättningar för förtroendefull samverkan för att stödja barnens utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv men att dokumentationen behöver förbättras. Förskolecheferna vill särskilt nämna att förskolans specialpedagoger har deltagit vid överlämnandet till förskoleklass och därmed på ett positivt sätt bidragit till att skapa sammanhang, kontinuitet och bra förutsättningar för barn i behov av särskilt stöd.

Barngruppernas sammansättning och storlek

Under året har det pågått ett arbete med att minska barngruppernas storlek och då främst för de yngsta barnen. Vid några enheter har antalet platser utökats genom ombyggnation, vid andra har man delat in barnen i mindre grupper större del av dagen. Båda alternativen har upplevts positivt för både barn och personal. Det man uttrycker är att ljudmiljön förbättrats samt att pedagogerna känner sig mer närvarande i gruppen och kan utmana barnens lärande i större utsträckning. Förskolechefer uppger generellt att det är svårt att hitta lösningar för att i praktiken minska barngruppernas storlek då hänsyn behöver tas till enhetens storlek, öppettider, lokalernas beskaffenhet, personalens schema och raster, barnens ålder och närvaro.

I vilken omfattning förskolan medverkar till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla sin förmåga att kommunicera såväl på svenska som på sitt modersmål

Det är stor spridning mellan hur enheterna arbetar med denna fråga. Det som går att utläsa av svaren är att det till stor del handlar om hur många barn med annat modersmål man har tagit emot på enheten över tid, samt vilken erfarenhet av mottagande som personal besitter. Mer erfarenhet upplevs ge bättre kvalitet. Idag används bildstöd, kommunikationsapplikationer samt personliga språkstödjare.

På några enheter har man kunnat rekrytera flerspråkig personal. Tillsammans med förskolecheferna bedömer vi att detta är ett utvecklingsområde där det inom läsluftet finns en modul – flera språk i barngruppen – som kan användas för att öka pedagogernas kompetens. Förskolecheferna gör en planering för hur det ska kunna genomföras.

Bemanning, behörighet, kompetens

Det råder idag stor brist på förskollärare vilket innebär en kompetensbrist. Det påverkar förskolans kvalitet. Ytterligare påverkan på förskolans kvalitet är den vikariebrist vi ser, som trots ett gott samarbete med bemanningsenheten inte kan tillgodoses. Inom verksamheten har vi ett antal tillsvidareanställda utbildade barnskötare som behöver kompetenshöjning för att motsvara verksamhetens behov. Som svar på det behovet avser vi att nästa läsår genomföra en grundläggande utbildning för dessa personer.

Annan pedagogisk verksamhet

Omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds (omsorg på kvällar, nätter och helger – dygnet runt)

Tillgången på platser i verksamheten motsvaras väl utifrån vårdnadshavarnas efterfrågan. I dag är det ca 20 barn som kontinuerligt vistas i verksamheten. Tidigare har det varit fler barn inskrivna men deras behov av omsorg har varit mer sporadisk. Åldern på de inskrivna barnen har också förändrats från att ha varit 50% förskolebarn och 50% fritidshemsbarn till att idag vara 100% förskolebarn.

Pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem. (annan pedagogisk omsorg – dagbarnvårdare)

Kommunens enda dagbarnvårdare går i pension i juni. Ny rekrytering pågår. Efterfrågan av plats hos dagbarnvårdare är liten.

Fritidshem

Normer och värden

Skolledarna anser att enheterna i den dagliga verksamheten arbetar med målet om att eleverna ska förstå och omfatta vårt samhälles demokratiska värderingar. Arbetet fokuserar till stor del på hur man som individ bemöter och vill bli bemött, det vill säga interagerar med och respekterar varandra. Vid några enheter ser man att arbetet förbättrats genom systematisering och dokumentation.

Genom skolinspektionens enkät till vårdnadshavare kan man utläsa en hög grad av nöjdhet med verksamheten.

Kunskap, utveckling och lärande

Flera enheter beskriver att kvaliteten har förbättrats under läsåret, bland annat genom att planera tillsammans med skolan. Generellt behöver personalens planering styras så att den i högre grad inriktas mot uppdraget att stimulera elevernas utveckling och lärande. Vid flera enheter beskriver skolledarna att en viktig del i att höja kvaliteten på verksamheten är att kommunicera fritidshemmets syfte och mål med elever och vårdnadshavare.

Vårdnadshavarna anger i Skolinspektionens enkät att lek och skapande får stort utrymme i verksamheten samt att det erbjuds aktiviteter som stimulerar deras barns lärande.

Ansvar och inflytande

På flera enheter arbetar man med elevers inflytande och ansvar genom att bland annat göra eleverna delaktiga i planeringen av verksamheten. Alla enheter uppger att det finns ett eller flera forum för samråd där eleverna ges möjlighet att behandla frågor av gemensamt intresse.

Samverkan mellan skola hem

Enheterna beskriver den dagliga kontakten vid hämtning och lämning som den vanligaste samverkansformen med hemmen. För att på ett tydligare sätt kunna samverka och kommunicera fritidshemmets uppdrag har några enheter prövat att inkludera elevens fritidsvistelse i utvecklingssamtalet, vilket upplevts positivt av elever och vårdnadshavare. Vid andra enheter har man särskilda möten för vårdnadshavare inom fritidstiden i form av ”drop-in”. Vårdnadshavarna har i skolinspektionens enkät styrkt detta genom att svara att de i stor utsträckning får information om verksamheten.

Övergång och samverkan

Alla enheter uppger att det finns en samverkan men att den behöver utvecklas för att kunna stödja elevernas utveckling och lärande hela dagen. Skolledarna bedömer att de behöver skapa förutsättningar för möten, även om det är svårt när verksamheten pågår 06:00-18:00.

Fritidsgruppernas sammansättning och storlek

Antalet inskrivna elever i verksamheten har under läsåret ökat med cirka 30 elever, vilket främst beror på att man som elev stannar kvar i verksamheten allt längre upp i årskurserna. I snitt är antalet elever i fritidsgrupperna i Timrå 44,7 jämfört med riket 39,3.

Förskoleklass

Normer och värden

Enheterna uppger att man under året medvetet fokuserat på att eleverna skall känna trivsel och fungera tillsammans i grupp genom att lära/träna hänsyn, turtagning, konfliktlösning och följa regler. Vidare beskriver man arbetet som lyckat. Någon enhet reflekterar i dialogen kring om dagens sexåringar behöver mer träning i att fungera i grupp än vad som behövts tidigare, detta är dock inget som syns i någon dokumentation.

I skolinspektionens enkät till vårdnadshavare kan man se att vårdnadshavarna generellt anger att deras barn känner sig tryggt i skolan, att skolan arbetar medvetet med att förhindra kränkningar samt att de upplever att deras barn har arbetsro i förskoleklassen, dock kan nämnas att några anger att de upplever att deras barn har svårt att koncentrera sig på grund av hög ljudnivå.

Via elevhälsosamtalen kan konstateras att både flickor och pojkar upplever en något större arbetsro 2017 än 2015 och 2016, de upplever dock att det kan vara något svårare att koncentrera sig. Vi kan se att trivseln är hög bland både flickor och pojkar.

Kunskap, utveckling och lärande

Skolledarna beskriver att fokus inom detta område ligger på språklig utveckling inom svenska och matematik. Ämnen som natur- och samhällsvetenskap anges som utvecklingsområden.

Verksamheten använder screeningmaterial för att följa elevernas utveckling och lärande. I samverkan med skolan ser man detta material som användbart för att skapa goda förutsättningar för att eleverna skall kunna nå så långt som möjligt.

I Skolinspektionens enkät kan man se att vårdnadshavarna upplever att deras barn får stöd och stimulans så att det väcker intresse, lust och nyfikenhet att lära sig mer.

Ansvar och inflytande

Skolledarna bedömer att verksamheten i förskoleklassen erbjuder eleverna ett stort mått av påverkan och ansvarsträning både informellt och formellt. Eleverna deltar bl.a. i enhetens formella råd samt att enheterna på olika sätt ger eleverna möjlighet att påverka det dagliga arbetet i former av informella inslag vilket anses ha mest betydelse för elever i låg ålder.

Samverkan mellan förskola/skola och hem

Vid alla enheter genomförs föräldramöten och utvecklingssamtal som ett led i att systematiskt samverka med hemmen, utöver detta sker det spontana och informella möten vid hämtning och lämning, telefonkontakt eller via plattformen EdWise.

Övergång och samverkan

Alla enheter uppger att det finns en god struktur som fungerar bra för övergången från förskoleklass till skola, även om någon enhet anger att dokumentationens innehåll och form behöver ytterligare översyn och utveckling.

Skolan, omvärlden och utbildningsval

Någon enhet har en ”SYV-process” inom undervisningen med aktiviteter redan i förskoleklass. Processen är under spridning och utveckling på enheterna och kommunens studie- och yrkesvägledare ger enheterna aktivt stöd och idéer.

Elevhälsa

Förskoleklassen omfattas av enheternas elevhälsoarbete och har tillgång till elevhälsans särskilda kompetenser. Även förskoleklassen utformar extra anpassningar och särskilt stöd för elever som behöver det. Sexåringarna genomför också systematiska hälsosamtal med skolsköterskan. Sammanställning från tillgänglig statistik från hälsosamtalen visar att de allra flesta sexåringarna – både pojkar och flickor – trivs bra i skolan.

Grundsärskola

Normer och värden

Skolledarna uttrycker att grundsärskolan dagligen arbetar med att stärka elevernas förmåga till

inlevelse och förståelse för sig själv och andra. Det bekräftas i skolinspektionens skolenkät till vårdnadshavare vi kan utläsa att vårdnadshavare upplever att elever och personal bemöter varandra med respekt. Utifrån enkäten kan vi också se att vårdnadshavarna upplever att barnen är trygga i skolan men att studieron kan förbättras. På varje enhet finns en likabehandlingsplan som är förankrad och förtydligad för eleverna så att den aktivt kan arbetas med.

Kunskap, utveckling och lärande

Skolledarna anger att alla elever bedöms nå målen för utbildningen och att enheterna arbetar enligt de riktlinjer som anges i läroplanen. Vilket man även kan tolka in utifrån att vårdnadshavarna har svarat att de i hög grad vet vad deras barn behöver kunna för att nå kunskapskraven samt att klasslärare/mentor informerar om vad som skall göras i skolarbetet. Vårdnadshavarna anger också att klasslärare/mentor väcker sitt barns intresse för skolarbetet. Skolledarna har identifierat att det behövs ett anpassat kulturutbud för elever mot inriktning träningsskola, där prövas nya tankar och idéer.

Ansvar och inflytande

Skolledarna skriver att grundsärskolan lägger stor vikt vid arbetet med läroplansmålen för ansvar och inflytande. Det tar sig i bl.a. uttryck som att eleverna tillsammans med lärarna utvärderar sin egen arbetsinsats och lärarens upplägg av undervisningen som därefter ligger till grund för kommande planering. Hur man kan träna eleverna i att ta ansvar för sin arbetsmiljö och lärmiljö samt på vilket sätt man som pedagog kan fånga elevers intressen är något som ingår i det dagliga arbetet men behöver dokumenteras bättre.

Samverkan mellan förskola/skola och hem

Vid båda enheterna finns det forum för samverkan i form av föräldramöten och skolråd. För samverkan i dialog om den enskilda elevens utveckling genomförs både systematiska (utvecklingssamtal) och spontana samtal genom fysiska träffar, telefon och digitala kanaler.

Övergång och samverkan

Skolledarna uppger att samverkan med fritidshemmet och grundskolan fungerar bra så även övergångar mellan skolorna. Kommunen har en samordnare för inskrivning i grundsärskola vilket av skolledarna uppges som viktigt och värdefullt vid övergång mellan skolformer och skolor.

Skolan, omvärlden och utbildningsval

Skolledarna anger att Grundsärskolans behov av utbildad vägledare i årskurserna 7-9 inte har tillgodosetts i tidigare organisation. Detta ska åtgärdas i samband med nyrekrytering hösten 2018 och systematiseras på ett bättre sätt än tidigare. Eleverna har via ordinarie lärare ändå kunnat få information, studiebesök m.m. I årskurs 1-6 diskuteras framtid och yrkesval inom undervisningen och arbetet kommer att vidareutvecklas och dokumenteras i en processbeskrivning.

Betyg och bedömning

Enheterna uttrycker att det finns en återkommande, bra dialog med eleverna om hur de kan förbättra sina arbeten kopplat till bedömning och betyg, så att de ska förstå sina betyg och hur de kan förbättra dem.

Vidare säger skolledarna att det kollegiala lärandet anses bli något begränsat och skolorna söker samverkan för att fördjupa sig i bedömningsfrågor. Skolledarna har särskilt identifierat behov av en samverkan kring betyg och bedömning för tränings eleverna.

Frånvaro

Eleverna i grundsärskolan har en hög närvaro.

Elevhälsa

Grundsärskolan har tillgång till den samlade elevhälsan på skolenheten. Eftersom den ordinarie personalen har god specialpedagogisk kompetens är det mest övriga kompetenser i elevhälsan som efterfrågas. Åk 1-6 (Bergeforsens skola) anser dock att de hälsofrämjande och förebyggande insatserna bör ökas och att det finns behov av att se över dokumentation och formalia vid stödinsatser. I åk 7-9 (Arenaskolan) planeras en översyn av elevhälsans organisation, rutiner, samverkan m.m. Skolan har antagits till en utbildning hos SPSM som ger stöd och kunskap i det arbetet.

Grundskola

Normer och värden

I stort sett alla enheter uppger att de har ett utvecklingsarbete att genomföra inom detta område. Alla enheter har en plan mot kränkande behandling men systematiken brister. Vi kan via skolenkäten se att vårdnadshavare, personal och elever i årskurs 5 är överens om att det finns tydliga rutiner för vem man ska vändas sig till vid en kränkning. De uppger även att ett aktivt arbete bedrivs mot kränkningar. I årskurs 9 verkar eleverna inte lika trygga med skolans arbete men även här svarar större delen av eleverna att de vet vem de ska vända sig till om någon varit elak.

I stort sett samtlig personal uppger i skolenkäten att de är förtrodda med skolans ordningsregler. Av eleverna i årskurs 5 är det 25 % som upplever att ordningsreglerna inte följs av samtliga elever. I årskurs 9 upplever 54 % av eleverna att de inte fått vara delaktiga i framtagandet av ordningsregler, de anser vidare att 46 % av eleverna inte följer ordningsreglerna. Vilket till viss del kanske kan förklaras av frånvaro av delaktighet.

Personalen har enligt skolenkäten en mer positiv bild av studiero än elever och vårdnadshavare. Framför allt anser elever i både årskurs 5 och 9 att andra elever stör ordningen i klassrummet.

En övervägande hög andel av vårdnadshavare, personal och elever upplever trygghet i skolan enligt skolenkäten våren 2018. Trots detta kan vi se att det finns elever i både årskurs 5 och 9 som är rädda för andra elever på skolan. Ett mindre antal elever uppger även att de känner sig rädd för personal.

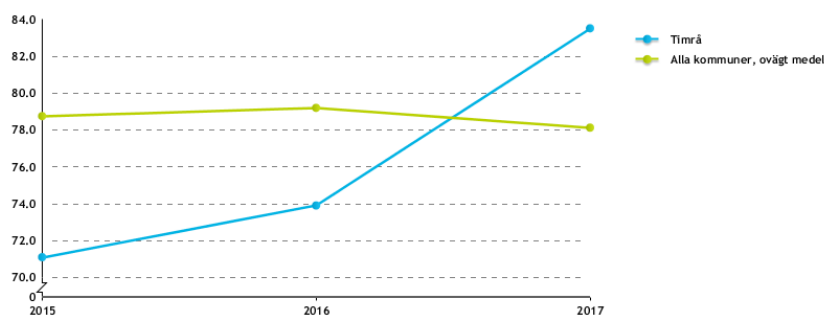
Via hälsosamtalen kan vi konstatera att i årskurs 4 har pojkar en högre arbetsro än flickor men vi kan se en försämring mellan åren 2016 till 2017. Förmågan att koncentrera sig har klart förbättrats för pojkar mellan åren 2015 till 2017 och något försämrats för flickor. När det gäller trivsel i åk 4 kan vi se att flickor trivs bättre än pojkar men känner sig mer stressande.

Via hälsosamtalen i årskurs 7 ser vi att arbetsro och koncentration har försämrats för pojkar och flickor från 2015 till 2017. Trivseln är dock högre hos pojkar och flickor men fram för allt hos pojkar. Flickor upplever mer stress än pojkar men vi kan se en viss ökning hos båda könen.

Kunskap, utveckling och lärande

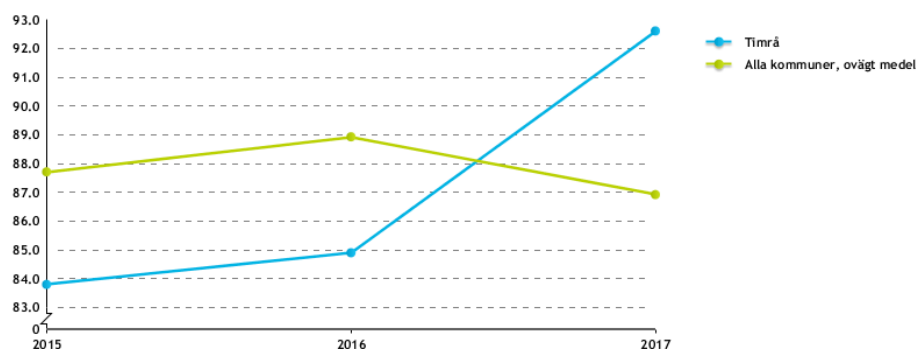
Under läsåret har kunskapsresultat som visar en allt högre måluppfyllelse presenterats. Timrå kommun har höjt sina resultat i olika jämförelser och rankingar, vilket även uppmärksammats medialt. Nedan presenteras resultat sammanställt från SIRIS (databas Skolverket). Observera att skalan är bruten, för att passa formatet i denna rapport.

Elever i åk. 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (exkl. nyinvandrade och elever med okänd bakgrund) kommunala skolor, andel (%)

Andel elever med godkänt betyg i alla ämnen som ingått i elevens utbildning. Andelen beräknas på dem elever som fått eller skulle ha fått betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet (elever som saknar godkänt betyg i alla ämnen ingår). Uppgifterna avser elever i kommunala skolor i kommunen oberoende av var de är folkbokförda. Nyinvandrade elever har kommit till Sverige de senaste fyra åren. De har inte bott i Sverige eller gått i svensk skola tidigare. Elever med okänd bakgrund saknar uppgift om personnummer, t.ex. om de ännu inte blivit folkbokförda i Sverige. Källa: Skolverket (Siris).

Elever i åk. 9 som är behöriga till yrkesprogram (exkl. nyinvandrade och elever med okänd bakgrund.) kommunala skolor, andel (%)

Antal elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram dividerat med antal elever som fått eller skulle ha fått betyg i minst ett ämne enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet i årskurs 9. För att ha gymnasiebehörighet till ett yrkesprogram krävs godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik och i minst fem andra ämnen från grundskolan. Uppgiften avser elever i kommunala skolor i kommunen oavsett folkbokföringsort. Uppgiften avser läsår. Om det totala antalet elever är 40 eller fler och antalet EJ behöriga är 1-4 elever, så visas andelen behöriga som 95 procent. Nyinvandrade elever har kommit till Sverige de senaste fyra åren. De har inte bott i Sverige eller gått i svensk skola tidigare. Elever med okänd bakgrund saknar uppgift om personnummer, t.ex. om de ännu inte blivit folkbokförda i Sverige. Källa: Skolverket (Siris).

Den officiella statistiken för vårterminen 2018 är vid tiden för denna rapportens författande inte tillgänglig, och något entydigt uttalande om resultaten kan därför inte göras. Genom det administrativa systemet Procapita kan dock ett preliminärt, inofficiellt, resultat utläsas. Vad som måste beaktas i detta är dock att systemet inte möjliggör att samma urval som i den offentliga statistiken tas ut, vilket innebär att samtliga elever är medräknade i detta resultat till skillnad från graferna ovan. En marginal för avvikelser finns därmed, och måste tas hänsyn till. Med detta sagt visar utdrag ur Procapita att andelen behöriga till yrkesprogram för vårterminen 2018 ligger i nivå med föregående läsår.

Då andelen nyinvandrade och elever med okänd bakgrund för läsåret inte går att utläsa i vår statistik, kan inte ett liknande urval som i den offentliga statistiken tas ut. Därmed bör detta preliminära resultat tolkas med försiktighet. Den officiella statistiken släpps först den 27 september 2018, och kan då ligga till grund för en mer sammanhängande analys.

Nationella prov

Genom de nationella proven i årskurs 3 kan vi se en stadig ökning av resultaten de tre senaste åren. Ökningen är något större i matematik än i svenska. I årskurs 6 ser vi totalt en ökning av resultaten i svenska och engelska under de tre senaste åren, i matematik ökar vi från 2016 men tappar i jämförelse med 2015. Nationella proven i årskurs 9 visar på en ökning av resultaten de tre senaste åren i svenska, vi kan se marginella skillnader i engelska mellan åren. I matematik ser vi betydligt sämre resultat 2017 än 2016 och då kan vi framför allt se en försämring i pojkars resultat men även flickors resultat.

När vi jämför åren 2014 med 2017 avseende de elever som skrev nationella prov i årskurs 3 med "samma" elever i årskurs 6 kan vi se att resultaten försämrats mellan åren och då främst inom matematik. När vi gör samma jämförelse mellan åren 2014 och 2017 men för elever som skrev prov i årskurs 6 jämfört med "samma" elever som skrev prov i årskurs 9 ser vi att resultaten förbättrats i svenska och engelska men försämrats i matematik.

Ansvar och inflytande

Enheterna uppger att de arbetar med frågan gällande att eleverna tar personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö utifrån mognad hos eleverna. De arbetar även med att ge eleverna kunskap om demokratins principer och att utveckla förmågan att arbeta i demokratiska former, bland annat genom klassråd och skolråd.

Alla enheter har något/några forum där elever kan göra sin röst hörd. Det finns även möjlighet för elevföreträdare att delta i möten som avhandlar frågor av gemensamt intresse.

Via skolenkäten våren 2018 kan vi utläsa att personal och vårdnadshavare i hög grad upplever att skolan ger pojkar och flickor samma förutsättningar. Av eleverna i årskurs 9 uppger 24 % att det stämmer dåligt eller inte alls, även i årskurs 5 kan vi se en viss skillnad mellan vuxna och elever. Både personal och elever är enligt skolenkäten våren 2018 överens om att det finns en utvecklingspotential inom detta område.

Samverkan mellan skola och hem

Alla enheter har något/några forum för samråd med vårdnadshavare utöver de utvecklingssamtal som genomförs minst två gånger per år.

Övergång och samverkan

Samtliga verksamheter arbetar enligt sina mottagningsprocesser med lyckad framgång. Vi har även utarbetat processer för övergångar mellan förskola och förskoleklass, mellan årskurs 6 och årskurs 7 samt mellan årskurs 9 och gymnasieskolan. Några enheter beskriver att utvecklingsarbetet ännu inte är optimalt, vilket tyder på en medvetenhet och en möjlighet att arbeta för förbättring. Även inom detta område skulle ett bättre IT-system underlätta samverkan.

Skolan, omvärlden och utbildningsval

Hösten 2018 påbörjas ett mer strukturerat arbete med den framtagna SYV-processen och den handlingsplan som finns framtagen. I handlingsplanen ska finnas en tydlig struktur för samtliga årskursers arbete inom området så att elevernas behov tillgodoses. Studie- och yrkesvägledare blir genom detta arbete det stöd vår övriga personal behöver inom området.

Via vår satsning ”friskare ungdom” får eleverna på våra högstadieskolor inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv. Vi kan inte se att alla våra f-6 skolor arbetar lika aktivt med detta område men via ”skapande skola” och aktiviteter i samverkan med kultur- och teknikförvaltningen tillgodoses området kulturliv.

PRAO införs som ett obligatorium hösten 2018, vi kommer därför att anställa ytterligare en studie- och yrkesvägledare som ska arbeta med denna fråga.

Betyg och bedömning

Inom området bedömning och betyg kan vi se en stor variation. Några enheter hänvisar till Skolverkets bedömningsstöd, andra till elevdialoger och förväntansdokument. Några enheter använder sig av matriser för att tydliggöra målen för elever samt för att tydliggöra var eleven befinner sig i förhållande till målen. Någon enhet använder sig av självskattningsdokument. Vi tror att även detta område skulle kunna utvecklas ytterligare med välutvecklat och smart IT-stöd.

Det finns en osäkerhet inom området betyg och bedömning gällande nyanländas betyg i till exempel svenska som andraspråk. Vi kan även se en viss osäkerhet i hanteringen av nationella prov i SVA. Detta är framför allt kopplat till elever som kommit till våra enheter sent på terminen.

Elevhälsa

Vi har via statsbidrag fått möjligheten att förstärka elevhälsan, framför allt inom grundskolan men även inom förskoleklass och grundsärskola. Enheterna uttrycker svårigheter att hitta former för det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Några enheter kommer att delta i SPSM:s utbildning inom elevhälsoarbete och några enheter kommer att få centralt stöd i sitt arbete med extra anpassningar och särskilt stöd.

Behörighet

Inom grundskolan är det fram för allt på ämneslärarsidan vi saknar legitimerade lärare och då i huvudsak inom områdena matematik/naturorienterande ämnen, moderna språk och engelska.

Lovskola

Efter avslutad obligatorisk lovskola våren 2018 visar utvärderingen på gott resultat. Vi har några elever i åk 9 som fått sina betyg ändrade. En nyanländ elev klarade tack vare lovskolan att komma in på naturprogrammet vid Timrå gymnasium.

Timrå gymnasium

Normer och värden

Skolan uppger att de arbetar aktivt med kapitel 1 och 2.2 i läroplanen för gymnasieskolan.

Hälsosamtalen i år 1 på Timrå gymnasium visar att arbetsron har förbättrats för pojkar mellan åren 2015 till 2017, detsamma gäller för flickor men med en mindre nedgång från 2016. Pojkar verkar ha betydligt lättare att koncentrera sig, men det har skett en förbättring för båda könen mellan åren. Trivseln har gått tillbaka något mellan åren 2015 till 2017, framför allt hos flickor. Vi kan via hälsosamtalen konstatera att flickor är mer stressade än pojkar.

Timrå gymnasium bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. En enkät genomförs årligen med samtliga elever. Fjolårets enkät visade att vissa elevgrupper kände sig utsatta. Samtal genomfördes då med berörda parter, enkäten utökades och all personal på skolan har deltagit i workshop ledd av elevhälsan. Både elever och personal upplever enligt skolenkäten våren 2018 att skolan bedriver ett målinriktat arbete för att förhindra kränkande behandling. Det som kan tyckas underligt är att 20 % av eleverna har svarat ”vet ej”. Vår tolkning är att detta kan avhjälpas med informationsinsatser.

Det är positivt att utläsa ur skolenkäten att både elever och personal upplever att Timrå gymnasium är en trygg skola där eleverna varken är rädda för andra elever eller för personal.

Större delen av eleverna vid Timrå gymnasium upplever att de inte varit delaktiga i framtagandet av ordningsregler, majoriteten anser dock att ordningsreglerna följs.

Personalen har enligt skolenkäten en mer positiv bild av studiero än eleverna. Framför allt anser elever i högre utsträckning att andra elever stör ordningen i klassrummet.

Kunskap, utveckling och lärande

Timrå gymnasium menar att en fortsatt ökning av elevernas resultat kräver fokus på arbetet med välskötthet och fortsatt etablering av processer. Enheten lyfter vikten av tillsammansarbete och ser årets lyftträffar och gemensam litteratur som en del i det fungerande utvecklingsarbetet. En fortsatt utveckling av samarbetet med elevhälsan bedöms vara av stor vikt, givet det resultat detta samarbete haft hittills. Elevhälsan bidrar till att arbeta fram rutiner och strukturer kring extra anpassningar och andra åtgärder för elevernas framgång med studierna.

Höstterminen 2015 var första prognostillfället på Timrå Gymnasium, och vid denna tid utgjorde det totala antalet F 9 %. Höstterminen 2017 hade denna siffra sjunkit till 6 %, och för vårterminen 2018 har en ökning skett till 7 % F. De program där minsta andelen F finns vårterminen 18 är på Samhällsprogrammet (SA), 3 %, och Naturvetenskapsprogrammet (NA), 1%.

Klass	Antal elever	Examensbevis	Studiebevis	Utdrag ur betygs katalog	Andel behöriga till högskolan	Andel behöriga till högskolan	Andel examensbevis
EE	15	14	1	0	6	40	93,3
EK	21	20	0	1	20	95,2	95,2
FT	9	8	1	0	0	0	88,9
HA	8	7	1	0	3	37,5	87,5
NA	11	10	0	1	10	90,9	90,9
RL	5	5	0	0	2	40	100
SA	20	19	0	1	19	95	95
TE	13	12	0	1	12	92,3	92,3
Totalt	102	95	4	4	72	70,6	93,1

Andelen som tar examen våren 2018 uppgår till 93,1 %, av vilka 70,6 % är behöriga till högskolestudier. I den senare siffran ingår även yrkesprogram, trots att dessa inte automatiskt ger behörighet till högskolestudier.

Ansvar och inflytande

Enheten uppger att flera forum för samråd finns. Skolråd och måltidsråd har hög representation och möjligheten till inflytande på elevernas arbetsmiljö är stor.

Personalen uppger enligt skolenkäten våren 2018 i högre grad än elever att flickor och pojkar får samma förutsättningar. Respekten för varandras olikheter och att personal och elever respekterar varandra är däremot samstämmigt från elever och personal.

Elever och personal har olika åsikter, enligt skolenkäten, gällande elevers inflytande över undervisningens innehåll. 44 % av eleverna anser att det inte stämmer eller stämmer dåligt medan personalen är mer positiv.

Samverkan mellan skola och hem

Utifrån tidigare års analys har mentorspositionen förtydligats och arbete med utvecklingssamtalsprocessen pågår. Föräldramöten samt öppet hus finns också som forum för samråd med vårdnadshavare.

Övergång och samverkan

Det finns ett fungerande samarbete men det behöver utvecklas ytterligare för att säkerställa att eleverna från start erbjuds en tillgänglig undervisning.

Skolan, omvärlden och utbildningsval

Enheten uppfyller kraven gällande att tillgodose varje elevs behov av vägledning. Ett arbete pågår med att förtydliga positionen studie- och yrkesvägledare.

Betyg och bedömning

Timrå gymnasium har aktivt arbetat med undervisningsprocessen läsåret 17/18 där området ingår som en självklar del. Enheten kommer att fortsätta det pågående deltagandet i de nationella skolutvecklingsprogrammen vilka ses som värdefulla inslag inom detta område.

Frånvaro

Under vårterminen 17 var totalt 12 elever anmälda till CSN och under vårterminen 18 var totalt 6 elever anmälda till CSN, vilket resulterade i att de var utan studiemedel i en månad eller mer. Elevhälsan är i olika grad inkopplad på samtliga elever. En förbättring av att närvarorutiner följs har konstaterats, men ett fortsatt arbete med att förankra dessa kommer att ske.

Elevhälsa

Timrå gymnasium har ett medvetet, pågående arbete för att öka elevhälsans insatser i hälsofrämjande och förebyggande syfte. Elevhälsan har under läsåret 17/18 fått handledning kring mentalisering i syfte att bättre kunna förstå och reflektera över vilka förmågor som elevhälsan behöver utveckla, för att bättre kunna se behov som finns hos lärare och programteam. Målet med detta är att under kommande läsår få till en liknande process mellan lärare och elever.

Elevhälsan har en viktig del i att fortbilda och handleda personal.

Behörighet

Vid Timrå gymnasium finns endast två obehöriga ämneslärare på naturprogrammet och två ämneslärare på individuella program. Två ämneslärare påbörjar ämnesstudier nästa termin.

Vuxenutbildning

Normer och värden

Vuxenutbildningen i Timrå har årligen gemensamma aktiviteter som berör området normer och värden. Enheten är liten med alla verksamheter inom vuxenutbildningen under samma tak, vilket är en fördel när man genomför aktiviteter inför till exempel FN-dagen.

Planen mot kränkningar uppdateras årligen och utifrån elevenkät utvärderas insatserna och planeras eventuellt nya insatser.

Kunskap, utveckling och lärande

Alla elever har en individuell studieplan som uppdateras och eventuellt revideras kontinuerligt under studietiden. Elevuppföljningar sker 3 gånger/halvår. Enheten har utarbetat en elevstödsprocess där ett elevstödsteam ingår. Enheten har tydliga rutiner och orsakerna till avhopp följs upp. Utifrån fjolårets uppföljning konstaterades att unga elever hade en tendens att hoppa av sina studier. Vid en närmare undersökning visade det sig att flera unga hade svårigheter att motivera sig när de hade så få lärarledda timmar. Enheten startade därför en orienteringskurs under läsåret så att eleverna har fler sammanhängande timmar på skolan. Uppföljningen av detta är inte genomförd ännu men huvudmannen ser fram emot att få ta del av resultatet.

Den senast tillgängliga statistiken visar att av de kursdeltagare som väljer att fullfölja sina studier, är andelen med godkända betyg avsevärt högre för gruppen egen regi kontra distansstudier. Olika orsaker kan ligga bakom detta faktum och är en av anledningarna till att externa utbildningsanordnare behöver ingå i samma uppföljning som våra egna verksamheter. Andelen godkända betyg i egen regi är dock att anse som hög, framför allt inom SFI, även om strävan efter 100 % alltid är verksamhetens utgångspunkt.

Hösten 2017

Verksamhet	Kursdeltagare	Antal ej påbörjat	Antal avbrott	Andel avbrott	Antal betyg	Andel godkända betyg
Egen regi GRV	140	13	30	21%	68	87%
Distans GRV	14	1	2	14%	7	43%
Egen regi GY	208	13	38	18%	51	86%
Distans GY	194	11	34	18%	84	86%
Varav kurser som erbjuds i Tallnäs	47	6	10	21%	20	75%
Egen regi SFI	241	12	44	18%	39	95%

Ansvar och inflytande

Enheten redovisar svårigheter att få eleverna att engagera sig i elevråd, troligtvis på grund av verksamhetens utformning med kurser som genomgående innehåller olika deltagare med varierande tid tillbringad på enheten. Genom den dialog som förts har det dock kunnat konstateras att inflytande och delaktighet är något som sker kontinuerligt i de möten som respektive elev har med personal. Vad som saknats är en dokumentation av arbetet. För verksamheten gäller detta för flera områden där förbättringar gjorts, vilka därför varit svåra att påvisa. En vidareutveckling av dokumentation kommer därför att vara nödvändig, ett bra IT-stöd krävs.

Skolan, omvärlden och utbildningsval

Studie- och yrkesvägledare har kontakt med alla studerande inom vuxenutbildningen, de upprättar och reviderar den individuella studieplanen tillsammans med de studerande. Väl upparbetad samverkan finns (arbetsmarknadstorg) både inom kommunen och externt.

Betyg och bedömning

Enheten arbetar aktivt med formativ bedömning och inte minst inom SFI sker tydlig muntlig och skriftlig genomgång av varje moment gällande mål och kunskapskrav.

Modersmålsundervisning

Utifrån en nulägesbeskrivning där samtliga grundskolor samt Timrå gymnasium ingick kunde ett antal generella slutsatser dras:

- Den obligatoriska kartläggningen fungerar.
- Alla grundskolor strävar efter tidig integration.
- Alla skolor har tillgång till studiehandledning och modersmålsundervisning.

De utvecklingsområden som identifierats innefattar bland annat studiehandledningen där planering tillsammans med lärare behöver säkerställas, såväl som att vissa rutiner och dokument behöver upprättas.

Timrå gymnasium saknar viss ämnesundervisning såsom hemkunskap och slöjd. Korrekt data är svårt att få fram då oklarheter finns kring vilka som är nyanlända, som i sin tur beror på att lämpligt systemstöd saknas för att tillhandahålla uppgifterna. Från och med hösten 2018 blir studiehandledning obligatoriskt om det inte är uppenbart obehövligt. Vi kommer därför att följa utvecklingen för att se om verksamheten har rätt förutsättningar.

Timrå kulturskola

Kulturskolan i Timrå utgörs idag av 11 anställda på totalt 7,35 tjänster inklusive verksamhetschef på 35 %. Undervisningen ges inom olika områden såsom musik, dans och film. Elevantalet ligger på cirka 300 elever, fördelade på de 22 olika verksamheterna. För nuvarande står cirka 150 elever i kö, de mest populära ämnena är gitarr, sång och piano. Intäkter för terminsavgifter är för nuvarande ca 120 tkr per termin, med en budget på 4100 tkr för 2018.

Kulturskolan vänder sig till barn och ungdomar inom grundskolan, där ett nära samarbete bedrivs, eleverna undervisas ofta direkt på sin egen grundskola.

Personalen utgår från Arenaskolans lokaler där all planering, möten och administrativt arbete sker. Undervisningen bedrivs dels i egna lokaler på Arenaskolan, dels i olika lokaler ute på skolorna i musiksalar, klassrum, förråd och dylikt.

Anmälan till Kulturskolan görs via e-tjänsten via kommunens e-tjänsteportal Självservice eller genom att skicka in anmälningsblankett. En intressant utveckling är att ansökan under numera hanteras av en robot, vilken automatiskt placerar in den sökande på en kölista. Kölistorna är olika långa beroende på ämnesval. När plats finns tar ansvarig lärare kontakt med elev och skola och bestämmer en tid som passar för undervisning. Möjlighet erbjuds för elever att delta i orkestrar och ensembler, vars undervisning sker på eftermiddag/efter skoltid och kvällstid.

Avgiften är för närvarande 400 kronor per termin och kommer på faktura i slutet av terminen, vid val av flera ämnen erläggs avgift för varje valt ämne. I dagsläget erhålls bidrag från Kulturrådet inom teater, dans, bild samt bidrag från Svenska Filminstitutet.

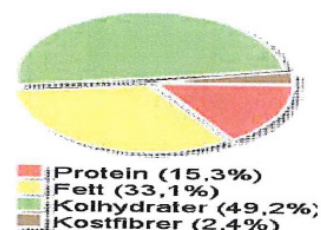
För att ha möjlighet att fortsätta utveckla verksamheten behöver ledningsresursen utökas från 0,35 till 0,50.

Kost och måltider

Inom området för kost och måltider är vi ålagda att säkerställa att våra elever erbjuds kostnadsfri skolmåltid varje skoldag, att vi har system för att kontinuerligt säkerställa att de skolmåltider som serveras är näringsriktiga, samt att vi som huvudman kan visa resultat från en systematisk uppföljning som innebär att de skolmåltider som serverats levt upp till de svenska näringsrekommendationerna.

De senaste åren har uppföljningen av ovan gjorts som en del av barn- och utbildningsförvaltningens internkontroll. Denna görs genom att centralköket analyserar måltiderna i kost- och affärssystemet Matilda där en beräkning görs efter Livsmedelsverkets råd.

Norm:

Exempel på normberäkning ur Matilda

De måltider som kontrolleras är normal kost och vegetarisk kost som serveras till lunch. Utdrag görs sedan i form av stickprov för en period, och utfallet ställs sedan mot norm. De två senaste årens uppföljning har visat på bra resultat.

Analys och slutsatser

Förskola

Det upplevs svårt att definiera vad som är resultat i förskolan då uppdraget är brett och inte går att avgränsa till kvantitativa mätetal. De slutsatser som kan dras efter genomförd analys är på många punkter samma slutsatser som Skolinspektionen beskriver i sin slutrapport om förskolans kvalitet¹. Dessa visar på att även om ett flertal styrkor återfinns inom förskolan, så är variationerna i kvalitet stora, med oklara och odefinierade roller och ansvarsfördelning.

Inom ramen för de dialoger som har genomförts och det material som lämnats in har det även påvisats att det återfinns stora variationer i enheternas systematiska kvalitetsarbete, och hur väl dokumenterat detta arbete är. Detta hör sannolikt ihop med ovan nämnda otydlighet och brist på definierade roller.

I arbetet med förskolans välskötthet och kartläggning av enheternas processer har en ökad grad av medvetenhet om det egna arbetet tydliggjorts, vilket har lett till att utvecklingsområden kunnat identifieras. Att gemensamt definiera vad som skall göras, och hur, tycks ha haft genomgående positiv verkan för likvärdigheten och kontinuiteten i arbetet inom olika områden. Genom att fortsätta arbetet med att utforma och etablera förskolans plattform för ledning och styrning inklusive organisering och definition av roller, är vi övertygade om att förskolans kvalitet kommer att öka. Vi är även övertygade om att uppföljning och analys underlättas genom detta arbete. En förhoppning är att, genom att hantera det systematiska kvalitetsarbetet med samma struktur, kunna öka medvetenheten inom området och därmed likvärdigheten.

Vi vet att det kommer en ny läroplan antingen hösten 2018 eller våren 2019. Vi behöver ge förutsättningar till förskolecheferna så att de kan genomföra de aktiviteter som behövs.

Under våren 2018 genomfördes en enkätundersökning bland vårdnadshavare inom förskolan. Samtliga 19 frågor, och dess svarsalternativ, hämtades från Skolinspektionen. Totalt lämnades 240 svar, som behöver ställas mot att det finns cirka 900 barn inskrivna i förskolan, varav flera är syskon. Därmed får svarsfrekvensen ses som relativt låg. Av de svar som har lämnats, så är merparten av dessa mycket positiva inom samtliga frågeområden. Ett huvudmål för nästa års genomförande är därmed en klart högre svarsfrekvens.

I januari infördes rätt till 30 timmars förskola för barn vars föräldrar är arbetsökande eller föräldralediga. Vid en utvärdering efter 5 månader kunde förskolecheferna konstatera att de 30-tal barn som utökade sin vistelsetid inte påverkade verksamheten nämnvärt.

Fritidshem

Vi kan se att flera enheter påbörjat att utveckla verksamheten i enlighet med läroplanens mål genom att etablera enhetens plattform för ledning och styrning.

¹ Förskolans kvalitet och måluppfyllelse – ett treårigt regeringsuppdrag att granska förskolan Regeringsrapport 2018, Diarienummer: 2015:3 364

Att trivsel och nöjdhet med verksamheten är god både hos elever och vårdnadshavare kan man se bland annat utifrån de enkäter och de samtal som genomförts på enheterna.

Välskötthetsarbetet kommer att fortsätta och vi anser att detta ytterligare kommer att förbättra verksamhetens kvalitet.

Förskoleklass

Skolledarna beskriver en verksamhet med god kvalitet. Eleverna får en god träning inom läroplanens områden. Den enhet som har blivit granskad inom Skolinspektionens uppföljningar och uppvisar en större medvetenhet om uppdraget och har lättare att ”sätta ord på” sitt dagliga och långsiktiga arbete. Det är inte ovanligt att vissa områden i läroplanen som till exempel inflytande och delaktighet håller god kvalitet, men arbetet är inte dokumenterat och synligt. Det systematiska kvalitetsarbetet bör generera sådan dokumentation förutsatt att det finns smarta och enkla IT-lösningar. Detta under förutsättning att kvalitetsarbetet leds och ges rimliga förutsättningar. Även här anser vi att den struktur och dokumentation som behövs kommer att utvecklas inom ramen för vårt fortsatta välskötthetsarbete.

Grundsärskola

I dokumentationen ligger ofta fokus på verksamhetens ”görande” och det beskrivs i regel hålla hög kvalitet. Elevernas utveckling beskrivs som att den kunskapsmässiga och sociala utvecklingen är god och att målen för utbildningen uppnås av alla elever.

Vår bedömning är att grundsärskolan i Timrå håller en hög kvalitet, även här kan arbetet med välskötthet inklusive processer hjälpa oss att synliggöra detta.

Grundskola

Med utgångspunkt i det material som lämnats in och sammanställts, och den analys som gjorts av detta, har flera viktiga punkter uppmärksammats. Framför allt har det påvisats stora olikheter inom hur enheterna bedriver det systematiska kvalitetsarbetet. Detta har i sin tur lett till att den analys som behöver göras på enhetsnivå har vissa brister. På flertalet enheter nämns att det inom det systematiska kvalitetsarbetet behövs smarta IT-system som gör data lättillgängligt. Det tycks råda en stor osäkerhet i hur ett mer systematiskt arbete ska bedrivas, och vilka underlag som behöver ligga till grund för att en analys av den egna enhetens arbete skall kunna genomföras.

Inom de områden som fungerar bäst nämns framför allt två saker som framgångsfaktorer. Det ena handlar om tillgången till nödvändig kompetens, exempelvis legitimerade lärare, och den andra hemmahör i till vilken grad enheternas processer är definierade och etablerade. En slutsats som dragits av det sistnämnda, är att definierandet och etableringen av processer ger ett stöd i vad som krävs för att vissa arbetsuppgifter skall fungera på bästa sätt. Med en överblick över vilka moment som ingår, och vilka roller som är kopplade till dessa, ges en bättre grund för ansvarsfördelning, en större tydlighet i uppdraget samt ett synliggörande av krav på dokumentation.

Det område som sticker ut mest i negativ bemärkelse är matematikresultaten. ”Samma” elever försämrar sina resultat på nationella prov i matematik mellan åren 14 till 17 i mellan- och högstadiet. Vi kan inte se och har inte via dialogerna fått någon analys från enhetsnivå om orsaker till detta. Vi kommer därför att särskilt beakta resultaten i matematik och följa upp enheternas analys av detta

under 2019.

Elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete är ett område som behöver utvecklas, vilket skolledarna på enheterna är medvetna om. Vi kan se att många enheter inte har en struktur för att samla alla kompetenser på skolan för gemensam planering. Området hälsofrämjande och förebyggande arbete får på detta sätt ingen naturlig spelplan, vilket måste utvecklas. Vi behöver stödja våra skolledare i att utforma ledningsprocesser bland annat utifrån läroplanens kapitel 2 § 8.

Inom ramen för vårt fortsatta arbete med välsköttethet skapar vi nödvändiga förutsättningar för att ta sig an de utvecklingsområden vi identifierat inom grundskolan (till exempel resultaten i matematik och betyg och bedömning SVA) på ett systematiskt sätt. Vi kommer därför att ge våra skolledare extra stöd och handledning under etableringsfasen.

Timrå gymnasium

Utifrån det inlämnade materialet och den dialog som förts med Timrå gymnasium påvisas en hög grad av systematik och medvetenhet i enhetens kvalitetsarbete. Arbetet med uppföljning har vidareutvecklats med gott resultat, vilket har bidragit till en tydligare transparens. Vissa av arbetssätten och metoderna som fallit väl ut bör därför synliggöras än mer, för att bedöma huruvida de kan vara applicerbara på andra enheter och därmed utöka det organisatoriska lärandet. Framför allt gäller detta implementerings- och analysarbete samt arbete med prognoser.

De utvecklingsområden som enheten redogör för i sin analys innefattar ett fortsatt fokus på välsköttethetsarbetet samt etablering av processer. Vi håller helt med i den analysen.

Vuxenutbildningen

Vi kan via den uppföljning som genomförts med dialogsamtal och dokumentation konstatera att den vuxenutbildning som bedrivs i egen regi i Timrå håller hög kvalitet. Vi kan inte med säkerhet säga detsamma om den verksamhet vi köper av upphandlade utbildningsanordnare.

Vuxenutbildningen har för detta läsår följt samma modell för uppföljning som övriga verksamheter. Givet att verksamheten har andra förutsättningar har detta lett till vissa svårigheter med uppföljningen. En mer anpassad struktur och ett mer anpassat underlag behöver tas fram för att bättre kunna följa upp och analysera det arbete som bedrivs inom vuxenutbildningen.

Vidare kan det konstateras att det i dagsläget innebär samma svårigheter med att följa upp de upphandlade utbildningsanordnare som tillhandahåller vuxenutbildning på distans. Det är av stor vikt att även detta ryms inom den uppföljning som nämns ovan. Vi kommer snarast att arbeta vidare med dessa frågor, för att möjliggöra en bättre uppföljning av den egna och den upphandlade utbildningen.

Förutsättningar

Budget

Vår bedömning utifrån dialoger och övrig uppföljning är att enheterna idag har en rimlig ekonomisk resurstilldelning, om man räknar de sammanlagda resurserna från kommun och de via statsbidrag.

IT inom förvaltningen

Vi har påbörjat arbetet med den nationella digitaliseringsstrategin gällande bland annat likvärdig infrastruktur. Vi ser här behov av att erhålla både drift och investeringsmedel så att vi kan ha en årlig struktur gällande inköp och utbyte av digitala enheter till elever och personal. Ytterligare behov av insatser under 2019, på grund av digitaliseringsstrategin, är kompetensutveckling av personal bland annat på grund av nya avsnitt i kursplanerna.

I Skolinspektionens PM gällande huvudmannens styrning (2018-06-05) beskrivs det systematiska kvalitetsarbetet som centralt för lyckad skolutveckling. De huvudmän som lyckats bra har välutvecklade system och strukturer som stödjer arbetet med att analysera resultat och åtgärda brister genom behovsanpassade insatser på alla nivåer i styrkedjan. Vi har idag genom vårt välskötthetsarbete byggt strukturen men saknar ett välutvecklat systemstöd.

I ett mer digitaliserat skolväsende krävs enkla möjligheter att dela digitalt material med varandra på alla nivåer – en ”delakultur” eftersträvas. Det väcker i sin tur behovet att kommunen tillåter en så kallad molntjänst lämplig för ändamålet.

Några av de insatser som behövs inom den nationella digitaliseringsstrategin bedöms vara så pass omfattande och komplexa att det behövs ett särskilt projekt för att klara av ett genomförande. Vi kan se att det både på huvudmannanivå och på enhetsnivå saknas smarta, bra och enkla IT-system för att göra data lättillgängligt, vilket i sin tur ligger till grund för att kunna göra bra analyser. Vi kommer därför att starta ett projekt för att arbeta med detta och se till att särskild kompetens driver frågan.

Lokaler/lärmiljö

Förskola

Bäckmo förskolas lokaler är inte anpassade efter dagens krav för förskoleverksamhet. Projektering av ny förskola pågår. Idag saknas det arbetsplatser för tre förskolechefer på områdena Örnen/Furudal/Timrådalen, Älvstranden samt Bergforsen/Ljustorp. Förskolechef behöver vara placerad på enhet för att öka tillgängligheten för vårdnadshavare, barn och personal. Det förbättrar även förskolechefens egen arbetsmiljö.

I nya läroplanen för förskola ställs det ytterligare krav på att verksamheten i förskolan ska vara en daglig utbildning i enlighet med läroplanens mål samt att roller och ansvar för att genomföra detta arbete förtydligas. Arbetet kräver därmed en förändrad arbetsmiljö för personal med bland annat behov av arbetsrum/samtalsrum, vilket idag saknas på enheterna.

Enheterna uppger att lärmiljön inomhus anpassas utifrån arbetet med läroplanens mål och barnens behov. I den enkät som utgick till vårdnadshavarna under våren bekräftas detta då 91% upplever att förskolan erbjuder deras barn en stimulerande miljö. Enheterna uppger att man behöver utveckla arbetet med utomhusmiljön på ett likartat sätt. Detta blev särskilt synligt då man under våren genomfört en inventering av lärmiljön med fokus på läroplansmålen för teknik, naturvetenskap samt matematik. Varje enhet kommer att använda inventeringen till att arbeta fram sina specifika behov.

Fritidshem

Verksamheten delar vanligen lokaler med förskoleklass. I de fall lokalerna delas med grundskola blir inte lärmiljön och arbetsmiljön optimal, då den är anpassad för grundskola.

Grundsärskola

Lokalerna på Bergforsens grundsärskola är inte anpassade till verksamhetens behov av utrymme. Projektering av utbyggnad pågår.

Grundskola

Fagerviks skola är en liten enhet, där saknas tillgång till kontor samt grupprum för eleverna. I övrigt har ingen annan grundskola uttryckt särskilda önskemål.

Övergripande

Med tanke på Kommunfullmäktiges mål att kommuninvånarantalet i Timrå kommun ska öka, behöver vi tillsammans med kultur- och teknikförvaltningen, miljö- och byggförvaltningen, socialförvaltningen samt Timråbo ta fram underlag för politiska beslut avseende lokalförsörjning för i första hand förskola och grundskola.

Behörighet och kompetensförsörjning

Vi har stora svårigheter att rekrytera behöriga förskollärare till förskolan. Andelen behöriga förskollärare når inte upp till de 60 % som barn- och utbildningsnämnden beslutat. I dagsläget är andelen behöriga ca 45 %. Senaste statistik i grundskolan (2017) visade på drygt 80 % behöriga lärare med legitimation. Andelen obehöriga är störst i årskurs 7-9 och det är särskilt svårt att rekrytera lärare i ämnen som matematik, No-ämnen, engelska och moderna språk. I årskurs 1-6 är situationen bättre. Vi ser allt färre sökande till våra utannonserade tjänster, vi ser fler pensionsavgångar och vi ser en märkbart ökad rörlighet, detta gäller även i årskurs 1-6.

På Timrå gymnasium och inom vuxenutbildningen har vi få obehöriga, men även här märks en tydlig försämring gällande antal behöriga sökande till de tjänster som behöver tillsättas. HR har i uppdrag att ta fram en kompetensförsörjningsplan som vi sätter stor förhoppning till.

I regionen råder också en brist på skolledare. Rörligheten har dessutom ökat och för skolenheternas utveckling är det olyckligt med täta ledarbyten. Inom arbetsmiljöarbetet och i samband med rekryteringar uttrycker skolledarna en känsla av utsatthet och "ensamhet" i vissa sammanhang och en önskan att arbeta mer i samverkan med andra ledare, att ingå i ett ledningsteam.

Med hänsyn till dessa omständigheter behöver därför ledningsorganisationen ses över, i syfte att skapa en arbetsmiljö och en ledarroll som är attraktiv och hållbar på sikt – så att ledarna vill och orkar stanna kvar på sina positioner.

Uppföljning på huvudmannanivå av övriga områden

Åtgärder mot kränkande behandling

Som en insats inom huvudmannans systematiska kvalitetsarbete har en utbildning genomförts för

samtliga skolledare. Utbildningen har behandlat lagstiftning, personalens skyldigheter, skolans rutiner och vanliga fallgropar i arbetet. Uppföljning av insatsen visar att den varit relevant och haft viss effekt. Insatsen kommer att fortsätta under 2019 och eventuellt repeteras på några enheter samt följas av processhandledning i de fall det behövs.

Skolinspektionens enkät innehåller frågor om trygghet och skolans arbete mot kränkande behandling. Generellt kan man säga att Timrå ligger ungefär på samma nivå som riket i övrigt med vissa mindre variationer i olika åldrar. I åk 5 har dock resultaten försämrats sedan enkäten 2016 då Timrå var tydligt bättre än riket. Till exempel svarar fler elever att det finns elever de är rädda för på skolan och något färre svarar att de vuxna reagerar om de får reda på att någon varit elak. Svaren stärker uppfattningen att fortsatt utbildning och stöd är nödvändigt.

Egen statistik på, samt löpande granskningar av, anmälningar om misstänkt kränkande behandling visar att anmälningsplikten fungerar bättre än tidigare. Nu ser vi till och med viss ”överanmälan”, vilket tyder på ett fortsatt behov av fortbildning enligt ovan. Statistiken över anmälningar visar att verbala händelser (97) och fysiskt våld (91) är den vanligaste orsaken till att anmälan görs av personalen. Vanligaste platsen är utomhus på skolgården (186), följt av vanlig lärosal (78) samt korridor (68). (På 103 händelser är plats ej angivet och därför kommer systemet att justeras så att den uppgiften blir obligatorisk.) Observera att siffrorna inte är mått på kränkande behandling, många av händelserna visar sig vid utredning vara mindre konflikter, missförstånd, olycksfall med mera.

Frånvaro

Som med andra områden återfinns det även inom frånvarohanteringen stora variationer. Även om i stort sett alla enheter har en god uppfattning om vilka elever som är frånvarande, och vilken problematik som kan höra till detta, så behövs en systematik i uppföljning och dokumentation. En del av denna avsaknad kan härröra från det faktum att bra systemstöd för frånvarohantering idag saknas, samtidigt som en del grundas i att rutiner behöver upprättas och följas.

Vad som kan konstateras är att det i grundskolans årskurs 1-6 inte föreligger några stora problem med frånvaro, men att frånvaron stiger högre upp i åldrarna. I årskurs 7-9 samt för gymnasiet innebär frånvaron ett hinder för ett flertal elevers kunskapsutveckling.

På huvudmannanivå har vi idag svårt att själva följa upp frånvaro/närvaro utan att fråga enheterna om statistik. Vi tänker att utvecklingen av smarta IT-system ska gynna detta område så att vi på huvudmannanivå månatligen själva kan ta fram närvarostatistik och analysera de data vi får fram. Ny lagstiftning på området kommer, vilket välkomnas då det ger en bra grund för att ett helhetsgrepp i dessa frågor kan tas.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet

I likhet med det systematiska kvalitetsarbetet, är det systematiska arbetsmiljöarbetet grundat i lagkrav. Föreskrifterna (AFS 2001:1) om systematiskt arbetsmiljöarbete gäller för alla arbetsgivare. Systematiskt arbetsmiljöarbete innebär att undersöka, genomföra och följa upp verksamheten för att förebygga olyckor och ohälsa ².

² <https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/publikationer/foreskrifter/systematiskt-arbetsmiljoarbete-afs-20011-foreskrifter/>

Årlig uppföljning av SAM

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) genomfördes i år genom en digital checklista, vilken omfattar 26 frågor och besvarades av skolledarna.

Utifrån uppföljningen av den årliga sammanställningen av enheternas arbetsmiljöarbete har det framgått att skyddsombuden i vissa fall saknar utbildning i uppdraget. Detta åtgärdas genom utbildning HT18.

Vi kan utifrån denna uppföljning även konstatera att nya chefer behöver betydligt mer utbildning/information i arbetsmiljöuppdraget än vad vi ger dem idag. Vi kommer därför att utöka introduktionens del av arbetsmiljö så att nya chefer känner sig trygga i uppdraget. Våra chefer, nya och redan etablerade, kommer tillsammans med enheternas skyddsombud att gå en utbildning inom området under hösten 2018.

Flera enheter saknar en plan och rutiner för att förebygga och hantera situationer med hot och våld. Vi kommer under 2019 att initiera ett arbete som avhjälpes denna brist.

Medarbetarenkäten

Svarsfrekvensen från våra medarbetare har förbättrats från 70 % 2012 till 83 % 2017 vid genomförandet av medarbetarenkäten.

Övergripande index har ökat från 78 till 85 mellan åren 2012 till 2017, vilket vi tolkar som att arbetsmiljön har förbättrats påtagligt. Alla parametrar har förbättrats mellan åren, vi har nedan valt att uppmärksamma de som ökat mest och de som ökat minst.

Ökat mest:

- Ledarskap HME har ökat från 73 till 85
- Styrnings HME har ökat från 80 till 85
- Medarbetarindex har ökat från 74 till 80
- Ledarskapsindex har ökat från 71 till 81
- Nöjdhet med medarbetarsamtal har ökat från 71 till 85
- Hälsa har ökat från 72 till 77

Ökat minst:

- Påverka mina arbetstider har ökat från 65 till 70
- Nöjdhet med lönedialog har ökat från 66 till 72
- Utvilad efter kort ledighet har ökat från 65 till 74

Analysen av medarbetarenkäten 2017 är att vi via vårt välskötthetsarbete påtagligt har förbättrat arbetsmiljön för våra medarbetare. Vi har dock fortfarande några områden som vi bör fokusera extra på. Nöjdheten med lönedialog kommer vi tillsammans med HR att försöka utveckla genom utbildningsinsatser till våra ledare. För att kunna utveckla ”påverkan på våra arbetstider” samt ”utvilad efter kort ledighet” krävs ett tillsammansarbete med våra arbetstagarorganisationer.

I förskolan och i fritidshem har vi öppet från kl. 06:00 till 18:00 och måste därför schemalägga arbetstiden för att få ihop dagen. Vi behöver här arbeta tillsammans med personalen för att hitta påverkansmöjligheter. Vår förhoppning är att detta även kan påverka känslan efter kort ledighet. Arbetstidsfrågan för lärare med ferietjänst är ett område som vi behöver gå igenom tillsammans med

lärarförbunden i syfte att hitta större möjlighet till påverkan på både arbetstid och känslan av att vara utvilad efter ledighet.

Ett välskött skolsystem

Vi kan med glädje läsa i Skolverkets ”Kartläggning av huvudmäns arbete med att utveckla den lokala styrningen av skolan”³ att vårt välsköthetsarbete ligger helt i linje med andra framgångsrika huvudmäns arbete.

Huvudmännen i kartläggningen beskriver det systematiska kvalitetsarbetet (SKA) som centralt. De kommuner som studerats har välutvecklade system och strukturer som stödjer arbetet med att analysera resultat och åtgärda brister genom behovsanpassade insatser på olika nivåer i styrkedjan. Vi saknar välutvecklade IT-system, men i övrigt stämmer detta mycket väl med BUNs plattform för ledning och styrning.

Tillitsbaserad styrning, förankring i styrdokument, samarbete, höga förväntningar, tillit till professionen och en tydlighet i ansvarsfördelning är ytterligare ingredienser i vårt välsköthetsarbete som vi även kan utläsa ur övriga framgångsrika kommuners arbete med skolutveckling.

Vårt utvecklingsarbete fortskrider inte helt i enlighet med vår plan då vi har flertalet skolledare som pensionerats, är tjänstlediga eller har slutat. De flesta av våra enheter har idag en lokal plattform för ledning av verksamheten. Många av dem har påbörjat arbetet med att dokumentera sina processer i Timrå kommuns IT-stöd 2c8. Det återstår ännu en del arbete med att etablera plattform och processer på enheterna så att varje medarbetare känner sig delaktiga och trygga med det arbete som genomförs.

Vi kan via skolenkäten 2018 se att det bland våra pedagoger finns osäkerhet på om rektor ser till att arbetssätt förändras om eleverna inte uppnår kunskapskraven. Det finns även en osäkerhet bland våra pedagoger gällande om rektor ser till att uppföljningen av pedagogernas arbete leder till relevanta förändringar i arbetssätt. Vi drar utifrån det slutsatsen att enheternas plattform inte är tillräckligt etablerade ännu och vi kommer därför aktivt att stödja våra enheter i etableringsarbetet under 2019.

Arbetet med processer

Barn- och utbildningsförvaltningen omfattas som övriga förvaltningar av det kommunövergripande projektet ”Digital verksamhetsutveckling”, där ett av målen innefattar att ett ramverk för hur kommunen arbetar med processer skall tas fram. Rent praktiskt har detta för barn- och utbildningsförvaltningen inneburit att våra processer börjat kartläggas i systemstödet 2c8.

Kontinuerlig uppföljning av kartläggningen genomförs, och parallellt med detta sker även inventering av vidare utbildningsbehov på enheterna. Att arbeta processorienterat innebär en stor omställning, och även om ett uttalat mål kan innefatta en fullständig kartläggning och dokumentation av de processer som idag tillämpas, så är det viktigt att poängtera att det effektmål som eftersträvas i form av att arbeta med ständiga förbättringar tar desto längre tid att uppnå. Detta arbete kommer att fortsätta även under 2019.

³ PM Huvudmannens styrning 180605 Dnr 2018:301

Aktiviteter

Uppdrag förvaltningsledning

- Utbildning till utbildade barnskötare.
- Förbättra struktur och underlag för uppföljning av vuxenutbildningen i sin helhet.
- Processhandledning för arbetet med att anmäla och motverka kränkande behandling.
- Processhandledning i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd.
- Processhandledning i införandet av processer i verktyget 2c8.
- Processhandledning för att utveckla ledningsprocesser, bland annat utifrån läroplanens kapitel 2 § 8, rektors ansvar.
- Utveckla arbetsmiljödelen vid introduktion av nya chefer.
- Se över ledningsstrukturen för ett hållbart ledarskap.
- Ge stöd till våra skolledare i arbetet med att etablera plattform för ledning och styrning på enhet.

Projekt

- IT-projekt med syfte att hitta väl anpassade IT-system som förenklar dokumentation samt underlättar uppföljning och analys både på huvudmannanivå och enhetsnivå.

Uppdrag skolledare

- Upprätta handlingsplan mot hot och våld där det saknas.
- Etablera plattform på enhet.
- Utarbeta ledningsprocesser.
- Grundskolans rektorer ska analysera enheternas matematikresultat och vid behov utveckla undervisningen eller återkoppla vilka förutsättningar som behövs för utveckling.

Uppdrag stödverksamhet

- Kompetensförsörjningsplan.
- En förbättrad lönedialog, utbildning för chefer.

Bilagor

Bilaga 1: Mall för uppföljning

Bilaga 2: Sammanställning av enhetens bedömning av centrala mål

Bilaga 3: Medarbetarenkät, jämförelse 12 och 17